

Tányér - izniki tányért imitáló dekorral

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	5134 
Alkotó:	Deck, Joseph-Théodore (1823 - 1891)
Készítés ideje:	1870 KÖRÜL
Készítés helye:	Párizs
Jelzés:	hátdoldalán masszába nyomva: TH DECK, máz alatt vörössel kihúzva; halvány drapp színnel, kézirással: 364 (dekorszám?)
Anyag:	finomfajansz (keménycserép)
Technika:	máz alatt színesen festett; sablonnal korongozott
Méretek:	átmérő: 30,2 cm átmérő: 20,7 cm magasság: 4 cm

Az enyhén homorú tányér keskeny peremén fél virágfejes szegélydísz. A tányér tükrét a peremből kinövő színes virágszálak töltik ki: hajladozó leveles tulipán, hyacint (rézvirág) és virágzó szilvafaág. Az ábrázolás síkszerű, stilizált, kontúrvonalak között tiszta színekkel festett fehér alapon ultramarinkék, türkizkék, zöld, korallvörös színekkel.

Az előképet a török fajanszművesség 16-18. századi virágkorában, Iznik vagy Kütahya műhelyeiben készült tárgyak között kell keresnünk. E tányér a 17. századi, a szimmetrikus kompozíciókat felváltó, aszimmetrikus mintázatú és a vörös színt is alkalmazó, későbbi típust követi. A 19. század második felében e típust - tévesen, a párizsi Cluny Múzeum ott beszerzett tárgyai alapján - "Rhodosi" tányéroknak ismerték, e néven is vált a minta népszerűvé. Théodore Deck a vékony ecsetvonalakkal és a csillogó, színes dekorral hűen követi az előképet, de a máz alatti festés összehatása kifinomultabb, mesterkéltőbb, mint a 17. századi minták eredeti előadásmódja.

Hasonló tárgyat őriz a hamburgi Maria und Hans-Jürgen Heuser-gyűjtemény (ld.: Barbara Mundt: *Historismus - Kunstgewerbe zwischen Biedermeier und Jugendstil*. München 1981, 185., 180. kép *Keysers Grosses Stil-Lexikon Europa, 780 bis 1980*. München 1982, 404. p., 864. kép.)

Hasonló dekorral díszített az Iparművészeti Múzeum 5133. ltsz. tányérja.

Irodalom

- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 225. (Csenkey Éva)

